

Komunikat prasowy
Luksemburg, 2 października 2020 r.

Finalizacja prac nad proponowanymi zmianami Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności wymaga staranności

Przedłożony niedawno wniosek w sprawie zmiany Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności wymaga doprecyzowania w zakresie niektórych kwestii, jak wynika z opublikowanej dzisiaj opinii Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. W szczególności należy zdecydować, w jaki sposób będą wykorzystywane i monitorowane zwiększone zasoby mechanizmu. Kontrolerzy przypominają, że choć najważniejsze jest szybsze reagowanie UE na kryzysy, to nie można przy tym pominąć zasad należytego zarządzania finansami i rozliczalności.

26 marca 2020 r. Rada Europejska przedyskutowała reakcję UE na pandemię COVID-19, a następnie wezwała Komisję Europejską do przedstawienia projektu „ambitniejszego i szerzej zakrojonego systemu zarządzania kryzysowego” w UE. Komisja odpowiedziała na wezwanie niecałe dwa miesiące później, przedstawiając wniosek w sprawie zmiany Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Ogólnym celem tego wniosku ustawodawczego jest zagwarantowanie obywatelom lepszego wsparcia ze strony UE w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych w Europie i poza nią.

– W definicję sytuacji kryzysowych wpisana jest ich nieprzewidywalność. Niemniej jednak pandemia COVID-19 wyraźnie pokazała, że niezbędne jest lepsze przygotowanie UE na takie sytuacje i zdolność do natychmiastowej reakcji – **powiedział Leo Brincat, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za tę opinię.** – Przedłożony niedawno wniosek w sprawie zmiany Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności stanowi krok w tym kierunku. Komisja powinna jednak zwrócić uwagę, aby prace nad przyszłymi rozwiązaniami z zakresu zarządzania kryzysowego prowadzić szybko, ale nie pospiesznie.

We wniosku Komisji zaproponowano zwiększenie możliwości budżetowych mechanizmu na lata 2021–2027 z kwoty 1,4 mld euro do 3,5 mld euro z myślą o tym, aby poszerzyć go o nowe zadania, takie jak utworzenie strategicznych rezerw sprzętu medycznego, rozwój zdolności przeprowadzania ewakuacji medycznej czy powoływanie zespołów ratownictwa medycznego. Kontrolerzy zauważają jednak, że nie przeprowadzono właściwej oceny potrzeb. We wniosku zawarto niewiele dowodów potwierdzających konieczność zwiększenia budżetu o 2 mld euro, nie

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie opinii przyjętej przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst opinii dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

przedstawiono bowiem żadnych szacunkowych kosztów związanych ze wspomnianymi nowymi zadaniami. Tym samym nie można stwierdzić, czy zaproponowano budżet odpowiedni do tego, by możliwe było osiągnięcie zamierzonych rezultatów.

Ponadto w przypadku niektórych nowych celów nie ustanowiono odpowiadających im wskaźników wykonania ani konkretnych mechanizmów monitorowania. We wniosku zniesiono konieczność zagwarantowania minimalnego udziału wydatków na każdy z trzech kluczowych filarów strategicznych unijnej strategii reagowania kryzysowego (tj. zapobieganie, zapewnienie gotowości i reagowanie). Kontrolerzy zauważają w związku z tym, że użyteczne byłoby wprowadzenie mechanizmu sprawozdawczego dotyczącego faktycznych wydatków z Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności na każdy z tych filarów.

Jeśli chodzi o zasady dotyczące zamówień publicznych, kontrolerzy z zadowoleniem przyjmują proponowane rozwiązania. Obowiązujące obecnie prawodawstwo dotyczące wspólnego udzielania zamówień cechują pewne ograniczenia, które unaoczniał kryzys związany z pandemią COVID-19 – pierwsze postępowanie o udzielenie zamówienia rozpoczęto dopiero cztery tygodnie po wystąpieniu pierwszych potwierdzonych przypadków zakażeń. Co więcej, zasady wspólnego udzielania zamówień przewidują, że wprawdzie Komisja odpowiada za podpisanie umowy ramowej, ale tylko państwa członkowskie mogą bezpośrednio zakupić sprzęt. Zgodnie z wnioskiem Komisja będzie miała możliwość bezpośredniego uruchomienia postępowania i w ten sposób odegra bardziej niezależnej roli w całym procesie. Zdaniem kontrolerów rozwiązanie to może dać UE możliwość szybszego reagowania, zmniejszając jednocześnie obciążenia nałożone na państwa członkowskie. Także propozycja Komisji, polegająca na tym, aby budżet Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności był wdrażany nie tylko w trybie zarządzania bezpośredniego, ale i pośredniego, może potencjalnie zwiększyć elastyczność UE w reagowaniu na sytuacje kryzysowe.

Informacje dla redaktorów

Odpowiedzialność za zapobieganie klęskom, katastrofom i sytuacjom kryzysowym, zapewnienie gotowości na wypadek ich wystąpienia oraz reagowanie na nie na terenie państw członkowskich nadal spoczywa przede wszystkim na tych państwach. Komisja Europejska ma jednak za zadanie wspierać je w zapewnieniu ochrony ludności, co oznacza, że niektóre działania są podejmowane na szczeblu unijnym, a sama UE w przyszłości odegra bardziej znaczącą rolę w reagowaniu na sytuacje zagrożenia zdrowia publicznego.

Unijny Mechanizm Ochrony Ludności ustanowiono w 2013 r. z myślą o zacieśnieniu współpracy między UE i uczestniczącymi w nim państwami. Jego celem było skuteczniejsze zapobieganie klęskom żywiołowym oraz katastrofom spowodowanym przez człowieka, zapewnianie gotowości na wypadek ich wystąpienia i reagowanie na nie. Każde państwo świata może wystąpić o wsparcie w ramach tego unijnego mechanizmu.

Opinia w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności stanowi uzupełnienie innych opinii opublikowanych niedawno przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Dotyczyły one: wyjątkowej elastyczności na potrzeby wykorzystania [europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych](#), inicjatywy [REACT-EU](#), [rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów](#), [Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji](#), [mechanizmu sprawiedliwej transformacji](#) oraz [Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności](#).

Europejski Trybunał Obrachunkowy przyczynia się do poprawy zarządzania finansami UE, publikując opinie na temat wniosków w sprawie nowych przepisów lub zmian legislacyjnych mających skutki finansowe. Opinie te zawierają niezależną ocenę wniosków ustawodawczych przeprowadzoną przez zewnętrznego kontrolera UE.

W podstawie prawnej wniosku Komisji przewidziano obowiązek konsultacji z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym, w związku z czym Rada zwróciła się do Trybunału o przedstawienie opinii w tej sprawie.

Opinia Trybunału nr 9/2020 towarzysząca wnioskowi Komisji dotyczącemu decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności jest dostępna na stronie internetowej Trybunału eca.europa.eu w języku angielskim. Pozostałe wersje językowe zostaną opublikowane wkrótce.

Informacje na temat środków wdrożonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w reakcji na pandemię COVID-19 można znaleźć [tutaj](#).

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tą opinią

Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu
tel.: (+352) 4398 47502 / tel. kom.: (+352) 691 551 502